

Джерела та література

1. Балабанов К., Трофименко М. Публічна дипломатія міжнародних інститутів (ЄС, АСЕАН, НАТО). *Україна дипломатична. науковий щорічник*. 2015. № 16. С. 836–859.
2. Шостак В. М. Культурна політика України та Європейського Союзу: відповідність змісту і перспективи реалізації. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*. 2023. № 1. С. 81–86. URL: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/277638>
3. Шуляк А., Михалюк Н. Публічна, культурна й освітня дипломатія як складові зовнішньополітичної стратегії ЄС. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2025. № 23. С. 377–390. Луцьк: Вежа-Друк. DOI: 10.29038/2524-2679-2025-03-377-390.
4. New vectors of the development of cultural and sports diplomacy caused by the 2022 Russian-Ukrainian war / S. Shuliak, L. Melnychuk, S. Kulyk, N. Mykhaliuk, V. Panas, N. Palokha. *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12(2). P. 66–72.

Екатомматі Фотіні

Донецький національний університет імені Василя Стуса

КРИЗОВІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Ключові слова: кризові комунікації, стратегічні комунікації, міжнародні відносини, інформаційна безпека, гібридна війна.

Keywords: crisis communication, strategic communications, international relations, information security, hybrid warfare.

У сучасних міжнародних відносинах інформація стала одним із ключових ресурсів впливу, а комунікації – важливим інструментом реалізації зовнішньої політики. Стратегічна роль комунікацій зумовлена тим, що вони формують смисли, впливають на ухвалення рішень та визначають межі сприйняття подій цільовими аудиторіями. Згідно з визначенням у дослідженні Почепцова, стратегічні комунікації є «управлінською функцією, що забезпечує інтеграцію комунікаційної діяльності державних інститутів із зовнішніми та внутрішніми комунікаційними процесами» [6, с. 27–29].

У контексті функціонування колективної безпеки стратегічні комунікації НАТО розглядаються як скоординоване використання ресурсів для побудови узгоджених меседжів і забезпечення довіри союзників [5, с. 12–15]. Саме узгодженість інтерпретацій подій дає змогу формувати послідовний стратегічний наратив, який витримує тиск інформаційних атак.

Кризові комунікації є частиною StratCom і активуються тоді, коли виникає ризик втрати контролю над інформаційним середовищем. Це можуть бути військові

конфлікти, теракти, політичні скандали чи природні катастрофи. Як наголошують дослідники, у кризовій ситуації комунікація перестає бути лише передачею даних, а стає «інструментом управління невизначеністю» та «елементом побудови соціального порядку» серед аудиторій [4, с. 74–76].

Теоретична рамка сек'юритизації вказує, що через акт комунікації певне явище може бути конструйоване як загроза, що виправдовує надзвичайні заходи безпеки. У цьому зв'язку комунікації відіграють роль активного конструктора безпекових наративів, а не лише інформатора подій [1, с. 45–47].

Гібридні конфлікти ХХІ ст., зокрема російсько-українська війна, демонструють, як криза ставить державу перед необхідністю одночасного реагування на військові, інформаційні, економічні та гуманітарні виклики. Українські комунікаційні кампанії, що спираються на цифрову дипломатію та міжнародні публічні звернення, показали ефективність проактивної стратегії комунікації в умовах війни [2, с. 88–92]. Формування образів агресора та жертви, мобілізація міжнародної підтримки – все це стає частиною стратегічного наративу, що транслюється як у традиційних медіа, так і в цифровому середовищі.

На наднаціональному рівні питання кризових комунікацій інтегровані в політики European Union. Європейський Союз здійснює моніторинг дезінформації, аналізує загрози інформаційній стійкості та розробляє інструменти протидії, які лягли в основу спільної політики інформаційної безпеки [3, с. 20–24].

Ефективні кризові комунікації мають кілька ключових ознак. По-перше, це оперативність, що сприяє швидкому реагуванню на виклики та зниженню ризиків дезінформування [6, с. 120–123]. По-друге, узгодженість меседжів забезпечує єдину позицію держави як серед зовнішньої аудиторії, так і всередині суспільства [5, с. 18–19]. По-третє, прозорість і достовірність – вони формують основу довіри, без якої стратегічний наратив втрачає легітимність [4, с. 82–84].

Криза – це не лише виклик, а й можливість. Якщо відповідь держави на кризу відповідає її стратегічному наративу, це може сприяти зміцненню міжнародного іміджу. Водночас неузгоджена або маніпулятивна комунікація підриває довіру й може мати негативні наслідки для національного авторитету.

Отже, кризові комунікації є невід'ємною частиною стратегічних комунікацій і мають бути інтегровані в загальнодержавну політику міжнародних відносин. Вони не лише є інструментом реагування на виклики, а й формують майбутні траєкторії розвитку безпекових наративів. Подальші дослідження вимагають міждисциплінарного підходу, що поєднує теоретичні основи міжнародних відносин, комунікаційні студії та практичні кейси сучасних конфліктів.

Джерела та література

1. Buzan B., Wæver O., de Wilde J. *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder: Lynne Rienner Publishers, 1998. 272 с.
2. Дубов Д. В. *Інформаційна безпека України: сучасні виклики та загрози*. Київ: НІСД, 2021. 256 с.
3. European Commission. *Tackling Disinformation*. Brussels, 2022. 48 с.
4. Miskimmon A., O'Loughlin B., Roselle L. *Strategic Narratives: Communication Power and the New World Order*. New York: Routledge, 2013. 256 с.

5. NATO Strategic Communications Centre of Excellence. What is Strategic Communications? Riga, 2020. 36 с.

6. Почепцов Г. Г. Стратегічні комунікації: теорія та практика. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 312 с.

Клименко Ангеліна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Ключові слова: народний танець, культурна дипломатія, Україна, російсько-українська війна.

Key words: folk dance, cultural diplomacy, Ukraine, Russian-Ukrainian war.

Мистецтво в Україні з давніх часів відіграє важливу суспільну роль, а в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну набуває особливого значення. У складні часи танець був символом опору й своєрідним інструментом об'єднання для поколінь, але, з іншого боку, став елементом коду нації й невід'ємною частиною нашої культури. А. Підлипська вважає український народний танець інструментом опору й комунікації як всередині держави, так і за кордоном [3]. К. Хсу [7] та А. Дж. Одунзе [8] у своїх дослідженнях акцентують увагу на невербальних аспектах танцю і його потенціалу для широкої комунікації про культуру й державу загалом і, відповідно, потенціал для культурної дипломатії.

Метою цього повідомлення є визначення ролі народного танцю в культурній дипломатії України після 24 лютого 2022 р. і виявлення його потенціалу як інструмента міжнародної комунікації України під час війни.

На думку В. Клименко, тандем мистецтва і політики створює можливість розвитку міжнародної співпраці [2], і з цим варто погодитися. В українських реаліях культурна дипломатія розвивається доволі хаотично і несистемно. Директор Українського Інституту В. Шейко ще в 2023 р. акцентував увагу на необхідності розвитку Українського національного інституту культури задля формування позитивного іміджу країни та просування мистецтва на міжнародній арені. Така установка, вважає В. Шейко, мала би поєднати вдалі практики своїх іноземних аналогів із питомо українським функціоналом, пристосованим як до потреб сфери культури, так і пріоритетів зовнішньої політики [5].

Хореографічне мистецтво в умовах повномасштабного вторгнення, на думку авторки, стало найдієвішим способом боротьби та формою творчого самовираження. Танець, а особливо народний, формує довгострокові відносини між суспільством та державою. Він демонструє всю історію та глибину культури, поширюючи її вплив на міжнародному рівні. Завдяки динамічним рухам та образу, який створюють українські костюми, можна передати спадщину та традиції українського народу.